

TITULUS OCTAVUS

De las Herencias, y particion de ellas.

Hereditas bona plerumque, imò & à communiter accidentibus non per viam majoratus tanquam indivisibilia acquiruntur successoribus, sed per viam hereditatis liberè ut inter hæredes dividantur, idè post præcedentem titulum sequitur hic noster de hereditatibus & earum divisione tractans, & est singularis & in theorica & practica plurimum versatus.

SUMMARIUM.

1 Hereditatis quid sit, & quid particio hereditatis, & numero 2.

Partitio & collatio non sunt idem. num. 3.

1 **I**bi Herencias. *Quid sit hereditas* * designat Jure consultus in l. nihil aliud, ff. de verborum significatio. & ibi Doct. maxime Rebuffus & text. in l. 8. ad fin. tit. 33. p. 7. declarant Bart. & Doct. in rub. ff. de acqui. hæred.

2 *Ibi*, Particion. *Quid sit particio* * vide tex. in l. 1. tit. 15. part. 6. ponentem definitionem, quæ quidem definitio in propositum nostri tituli optimè accommodatur, aliam verò partitionis definitionem vide per text.

3 in l. 1. tit. 26. part. 2. & habes notare quòd particio * & collatio non sunt idem, ut patet ex l. 9. supra hoc libro, ubi not. Castillo in fin. verbis & nos diximus si bene memini, nam collatio est rei propria in communi latio, & divisio fit post collationem secundum eum ibi & sic ut diversa ponuntur in jure nostro, & hæc pro rubrica.

IN LEGEM PRIMAM.

Quæ erat 6. Tauri.

Ascendentes legitimi succedunt descendentibus suis, sicut ipsi legitimi descendentes in eis nisi locis ubi bona ad truncum deveniunt possunt tamen ipsi descendentes de tertio bonorum disponere.

SUMMARIUM.

1 Legitima debita ascendentibus in bonis descendentium non debetur de jure naturali, sed in

- 2 solatium liberorum amissionum.
- 2 Lex nostra solum de successione ascendentium in bonis descendentium legitimorum tractat, etiamsi ascendentes legitimi non sint.
- 3 Ascendentes succedunt descendentibus cum ampliationibus & limitationibus remissivè.
- 4 Reciproca est successio ascendentium & descendentium similitudinariè etiam naturalium, & num. 26. cum sequentibus aliquibus.
- 5 Pater & mater an simul admittantur ad successionem descendentis legitimi.
- 6 Pater & mater insimul admitti ad successionem descendentis legitimi portabit pater bona ab

De las Herencias, Ley I. Tauri 6. 231

- eo habita, & ejus contemplatione & mater sua.
- 7 Representati non est locus inter ascendentes volentes succedere descendentibus, & idem in fratribus respectu bonorum ab ascendentibus relictis, n. 8.
- 9 Bonis unitis & incorporatis patrimonio alicujus nunquam admittitur distinctio & separatio bonorum nisi in casibus à jure expressis.
- 10 Descendentes legitimi non possunt præterire aut exheredare sine causa ascendentes.
- 11 Ascendentes respectu successionis descendentium an suavitatem habeant, & sic ex potentia suavitatis non transmittitur ad eos hereditas descendenti delata, licet ex potentia sanguinis, vel juris deliberandi sic, ut ibi.
- 12 Ascendentes agunt ad supplementum legitimi eo quod necessarii sunt hæredes descendentium.
- 13 Parentem rumpere testamentum quoad legitimam portionem tantum si extraneus institutus sit.
- 14 Equiparationes, plures inter successiones ascendentium & descendentium invicem habendas & numero 20. cum sequentibus pluribus & in numero 38. primo quoad querendum testamenti, & n. 16. remissive plures differentias vide.
- 15 Jus agentium ad supplementum legitima eodem tempore præscribitur quoad ascendentes sicut quoad descendentes & quo tempore.
- 16 Eodem etiam modo nullum gravamen imponi potest in legitima ascendentium sicut nec descendentium.
- 17 Onus & gravamen bona dimittit.
- 18 Patre non reclamante de gravamine in legitima apposto, an hæres ejus reclamare poterit.
- 19 Filius eo ipso quo adit hereditatem censetur à jure exclusus gravamen à legitima, ubi idem in patre respectu filii.
- 20 Filius si non gravaverit patrem in legitima, sed veniens ab in testato an valeat tale gravamen, & ibi quid quoad filium.
- 21 Gravamen filio factum in eo quod est ultra legitimam valet.
- 22 Querelam non preparatam an transmittat ascendens ad suos.
- 23 Ascendentes an succedant descendentibus pleno jure.
- 24 Sicut filio consentienti gravamen potest imponi in legitima per patrem, ita patri consentienti per filium, & num. 44.
- 25 Juramentum an requiratur per patrem fieri in renuntiatione legitimi filii.
- 27 Ascendentes naturales per lineam matrem an succedant filiiis naturalibus etiam relinquentibus filios legitimos & naturales, & contra.
- 29 Mater sicut potest, filio adulterino quantum legaverit à contra filius matri si filius descendentes reliquit, nisi ut ibi mater plusquam quinque filios haberet.
- 30 Filius non potest legare quantum si amplius quam sex filios habeat.
- 31 Pater an succedat filio legitimo habenti filios legitimos & naturales.
- 32 Parentes clerici non succedunt filio suo, sicut neque ipse filius ipsi.
- 33 Statutum faciens filios spurios successibiles nihil valet.
- 34 Filii clericorum in sacris an succedant consanguineis ex parte matris, & n. 35.
- 35 Incestus & adulterium licet instituti hæredes à patre prohibeantur, non si ab aliis instituerentur.
- 36 Liberus si filios habet excluditur ab ejus successione patronus, si ipsi parentes liberi habeat excluditur patronus.
- 37 Patrum sicut non valet ut filius à petitione legitime, & ejus supplemento impediatur, sic neque ut pater.
- 38 Jus emphyteuticum sicut transit in filium etiam patre parentiorem, ita & contra.
- 39 Pater sicut potest, de quinto bonorum inter extraneos disponere & de tertio inter filios, ita filius carens descendentibus poterit de duobus tertius disponere, ubi reprobo.
- 40 Sicut filius bonis patris renuncians non censetur legitima renunciare, an idem sit in patre.
- 41 Legitima patri debita in bonis an titulo institutionis sit relinquenda sicut filii.
- 42 Filius sicut non privatur legitima ob omissionem executionem testamenti patris, ita & contra respectu legitima patris, & an idem ob non inventarium confectum.
- 43 Filius legitimatus per oblationem curia sicut habet beneficium successoris editi, ita & pater in bonis filii.
- 44 Differentia emantipationis & patria potestatis subiecta est hodie & quomodo, & an ad querendum testamentum patris, vel filii sit necesse agnoscere bonorum possessionem.
- 45 Descendentes sicut non computant fructus perceptos mortuo patre in legitimam, sed pro rata capiunt eos, ita & ascendentes.
- 46 Descendentes sicut succedunt ex testamento minus perfetto parenti testamenti, an ita & contra ascendentes descendentibus.
- 47 Filius sicut non privatur sua legitima per ingressum patris in monasterium, & an idem in ascendentibus per ingressum filii.
- 48 Jus disponens quod si mater aut alius ascendens non petierit tutorem filio intra annum à morte patris, perdat filii successionem an per l. nostram corrigatur.
- 49 Legitima licet debeatur ascendentibus in bonis descendentium sicut debetur descendenti in bonis ascendentium, non tamen cum ejusdem qualitatis & prærogativis sicut descendentibus, & ibi ponuntur aliqua exempla.
- 50 Jure civili qualiter ascendentes descendentibus succedebant & quid hodie, ubi ampliat & de fructibus & de Castrensibus & quasi, & iterum in n. 54.
- 51 Ascendens an possit in totum alienare bona provenientia ex filii hereditate tam in usufructu quam in proprietate alii filii existentibus.
- 52 An bona habita ab uno ex filiis possit pater cui vellet aliorum filiorum donare.
- 53 Si filius & uxor ejus faciunt patrum de sibi invicem succedendo an hoc modo poterit pater excludi à bonis hujus filii.
- 55 Filius disponit de tertio bonorum Castrensi, vel quasi tam in proprietate quam in usufructu, sicut de adventitiis in quibus pater habet usum fructum, sicut si neque in eis haberet.

- 56 Adventitia sum proventia ab imperiali liberalitate.
- 57 Dicitur, qualiter, postea post verbum, omnes, omnia comprehendit sine exceptione.
- 58 Filius clericus testamentum non subiacet querela, si de bonis intuitu ecclesie acquisitis disponit, dum tamen non sit ultra tertiam partem dispositum.
- 59 Militis testamentum patrem preterentis subiacet querela, ubi idem in testamento clerici.
- 60 Nulla est jam facienda distinctio bonorum patris & matris in successione ascendendum.
- 61 Ascendentes an succedant descendentes in bonis feudilibus emphiteoticis & majoratus.
- 62 Secundum & majoratus respiciunt lineam descendendum, nisi ut ibi.
- 63 Filius adoptivus an succedat patri adoptivo ex clausula patris adoptivi descendentes.
- 64 Filius si exheredat filium suum & instituit extraneum & causa preteritionis iustificetur, an admittitur extraneus institutus, vel pater vivus, sed an tunc filius hic avo preferretur.
- 65 Filius etiam favore pia causa ultra tertium disponere potest, si ascendentes habet, quia hac est regula generalis.
- 66 Filius si optulit hereditatem patri relinqueret an possit ultra tertium disponere, sicut pater distulit ultra quintum favore anima & alterius causa pia, ubi reprobat opinio Laye, duas tertias decimas posse filium legare.
- 67 Filius si instituat extraneum in omnibus bonis patre exheredato, vel praterito an valebit in quinto institutus, & numeris sequentibus usque ad 73.
- 68 Clausula codicillaris etiam preteritione data operatur effectus suos.
- 69 Autem, ex causa, C. de liber. prateris, ita procedit in exheredatione patris sicut filiorum.
- 70 Pater cum a nullo proceditur competit ei contra tabulas ad consequendum legitimam duntaxat, ubi quod remedium intentabit pater prateritus.
- 71 Descendens an possit tertium honorum in certa re assignare.
- 72 Filius & descendens in vita & in morte an possit excedere tertium modicas donationes faciendum, & n. 86.
- 73 Cessat ex l. nostra questio illa num dua partes deducenda sint.
- 74 Patre consentiente quod filius testetur ultra tertium an valebit.
- 75 Remansum juri de futuro & volens acquirere non efficitur pauperior.
- 76 Pater si donat filio ut filius alteri donec valet donatio.
- 77 Pater bene potest se excludere a descendenti successione, dum tamen juramento firmetur, ut ibi.
- 78 Pater an possit ultra tertium substituendo filio pupillariter disponere matre existente in medio.
- 79 Filius non potest, de bonis patris testari, etiam si vivo patre dicatur filius quasi dominus.
- 80 Filius, vel filia an de promissis in dotem possint disponere in tertio.
- 81 Statute statuto quod vir lucratur dotem, lucrabitur etiam dotem promissionem.
- 82 Pater si accuset mortem filii & condemnet occisorem in certa quantitate, an de illa solvetur tertium legatum ab ipso filio.

- 83 Jus faciendi pacem cum occidere defuncti competit filio etiam si non sit heres, quia non est jus hereditarium, & sic non censetur talem filium aditisse ex hoc hereditatem patris, ut ibi, ut idem in patre diximus, nisi ut ibi.
- 84 Qui sunt illi qui sunt de trunko & an in eis succedatur ab intestato & ordine successivo, & habeat locum representatio.
- 85 Consuetudine an effici possit ut foris hic de trunko & radice etiam contra testamentum locum habeat, & ibi quod fructus etiam veniunt.

Habesque pro introductione notare quod legitima, quae debetur parentibus in bonis filiorum, non debetur de jure naturali, sed tantum de jure positivo miseracionis causa in solatium liberorum amissionum secundum Ant. Gom. tom. 1. c. 4. n. 7. post medium per text. in l. scripto vers. fin. ff. unde liberi, ubi aliqua ex hoc inferitur, quae tanquam sine controversia relinquo. Item adverte legem hanc tractare solum de successione ascendendum in bonis descendendum suorum naturalium legitimo matrimonio habiturum tam ex testamento quam ab intestato, itaque ut ad-

vertit bene Matienço *hic glos.* 1. legitimis consideratur respectu descendendum, nam & patres naturales & spurii descendentes filii legitimis & naturalibus haeredes sunt deficientibus descendentes ipsorum descendendum.

Ibi, *Los ascendentes legitimis.* Ascendentes enim succedunt descendentes prout probat text. in l. nam & si parentibus ff. de inoff. test. & text. noster in presenti per quem correcta est l. 4. tit. 13. p. 6. & l. 10. tit. 6 lib. 3. fori secundum Duenas reg. 61. illam regulam ampliantes & limitantes allegantem, & per Rojas in epitome de successioibus cap. 29. ubi in cap. 30. ponit 24. casus in quibus deficit hæc reg. & in cap. 31. describit 26. casus ubi hæc successiones differunt, intelligeque succedere ascendentes suis descendentibus legitimis sive masculi sive feminae ascendentes sint, secundum Ant. Gomez. tom. 1. cap. 1. n. 3. licet aliquando ex natura oneris appositus in successione per prædecessores feminae exclusæ videantur, secundum *glos. muges, in l. 3. tit. 13. p. 6.* & ideo succedunt ascendentes descendentes sicut descendentes ipsis, ut & hæc similitudinis ratione etiam quoad naturales ascendentes similitudinarie procedant, præsertim quoad mares naturales, secundum *glos. los bienes l. 11. tit. 13. p. 6.* est enim reg. generalis & communis etiam inter naturales tantum, quod quemadmodum filius & descendens naturalis tantum succedit parentibus naturalibus, ita & eodem modo ascendens naturalis succedit descendenti naturali, text. in *ant. quibus modis natur. efficiantur sui §. si quis igitur, & ibi Bart. & probat l. 8. tit. 13. p. 6. & infra hac l. in glos. como lo son, latius dicemus: quod tamen intelligerem ex text. in l. 9. Tau. qua est l. 7. hujus tituli, nisi esset talis filius naturalis natus ex damnato coitu & pumbili, vel esset filius clerici, vel religiosi, quia tunc quemadmodum ipse filius non potest ascendenti alicui etiam ex parte matris provenienti succedere ex l. illa, sic neque ipsi ascendentes ei, quod an indistincte procedat, dicemus alibi, ex quo inquit *glos. illa, los bienes* in d.*

in d. l. 11. tit. 13. p. 6. quod mater aut avia naturales tantum succedunt filio vel nepoti naturali etiam filios habenti, cum nullo jure caveatur secundum *glos. illum* quod obstat sibi filii, contra quod tamen si hoc voluit dicere *glos. illa & Mattheslan.* per eam allegatus, videtur tenendum ex supra dicta regula, scilicet quod quemadmodum descendentes succedunt ascendentes, sic & contra: sed attenda illa l. 7. 1. *isro tit.* filius naturalis non succedit patri aut matri habenti filios naturales & legitimis neque ex testamento neque ab intestato, nisi tantum in quibus pro alimentis, quod quintum & extraneo cuiuslibet relinqui potest, ergo majori ratione non succedit pater aut mater naturalis filio naturali habenti filios legitimis & naturales cum majori vinculo descendentes ascendentes, scilicet jure naturali & itidem divino, ut quia filius ergo heres, quam succedunt ascendentes descendentes, qui quidem ascendentes, ut dixi supra proxime, in solamen liberorum amissionum admittuntur: & de jure positivo, & sic *glos. illa* videtur se ibidem in hac partem inclinare contra Matthesla. & bene, de quo, & latius in *gloss. como lo son. infra hac lege* dicemus.

Ibi, *Por su orden §. linea derechos,* sed num si pater & mater sint superstitibus filio legitimo & naturali decedenti prius pater quam mater admittatur, vero simul ambo, & licet jure. ff. & codicis, pater in successione filii intestati matri præferatur. l. 2. §. obijciatur ff. ad Orf. l. 2. C. ad Tert. hodie tamen ad successorem filii intestati pater & mater simul admittuntur ex text. in *ambien. defuncto C. ad Tert. l. 4. tit. 13. p. 6.* faciunt notata per Covarr. in epitome de successioibus ab intestato *num. 1.* ubi ampliatur etiam si pater sit manumissor, idest emancipator, nam nihilominus non præferatur matri, *ut ibi per eum,* sed jam quod simul admittantur pater & mater ad successione dicti filii intestati, succedet pater in bonis, quæ filio & hæc obvenerunt à patre vel ipsius patris contemplatione & causa, mater vero naturalis quæ ab ipsa matre, & ejus evenerunt occasione, & in hoc differentia erat inter doctores antiquos, prout licet videre ex Covarr. ubi supra *num. 2.* Crasso lib. sententiarum §. successio *quest. 22. n. 5.* sed secundum eundem Covarr. ex d. l. 4. tit. 13. p. 6. & ex l. nostra sublata est differentia hæc; nam absque alia distinctione æqualiter pater & mater succedunt, prout et tenet Villalobos in sua Antimonia juris civilis, & regii littera F. n. 37. & *glos. igualmente in eadem l. 4.* & post hæc vidi Matienço *glos. 3. hic n. 17.* ita tenentem & fundantem, & hæc committentem, & tenendam dicit Crassus ubi supra nisi secundum Covarr. ubi supra in locis ubi servatur lex fori quam ibi allegat, quia in illis ejus usus observabitur cum & lex nostra in fin. verbis ipsiusmet, limitet dispositionem generalem ut non procedat in locis ubi consuetum est bona ad truncum redire, quidquid velit Castillo *hic verb. por su orden,* dicerem forum hunc esse universalem in toto regno, fallitur enim, nam in pluribus locis hujus regni non servatur forus hic, sed infimul ac sine distinctione pater & mater & alii ascendentes secundum ordinem, & prærogativam succedunt suis descendentes legitimis & naturalibus tam ex testamento quam ab intestato, nisi solum in tertio de quo possint descendentes ii disponere dum ascendentes tantum habent, ex lege nostra, ita ut nullus locus sit representationi & inter ascendentes dum descendentes succedere volunt, secundum Antonium Gomez in l. 6. Tauri *num. 5. 6. & 7.* & Tellium n. 6. & Pal. Rub. *num. 9. & 10.* & Matienço *hic glos. 3. n. 12. & 13.* & hæc tenendam dicit Crassus, *quest. 22. n. 6.* & pro aliis declarationibus circa successione filii intestati inter alios ascendentes quam patres vel inter fratres ipsius filii intestati existentibus ascendentes, videndum est Covarr. ubi supra *num. 4. cum sequentibus* & Matien. *hic in dict. gloss. 3.* est tamen dubium, quid si mortuo patre pluribus filiis ex uxore relictis unus eorum, quia emancipatus erat, petiit legitimam patris sui cum qua plura alia bona acquisivit, tandem eo mortuo matre illa superstiti hæredante bona illius filii mortui dubitatum fuit num bona illa illius filii acquirerentur matre illa mortua aliis fratribus utrinque conjunctis præcipua aliis fratribus ex parte ipsius matris tantum conjunctis exclusis ex priori marito habitis, an vero omnes infimul admittentur ad bona hæc tanquam ad matris bona, & tenendum est quod omnes admittantur, quoniam cum semel bona hæc in potestatem hujus matris intraverint; ejus effecta sunt pleno jure, quandoquidem post alias non contraxit nuptias, eo quod est regula huic proposito quadrans, scilicet quod postquam bona sunt unita & incorporata patrimonio alicujus, numquam admittitur & distinctio & separatio bonorum nisi in casibus à jure expressis argu. l. 1. §. præterea ff. de separatio. l. sed si plures §. filio impuberi. ff. de vulg. l. fin. in fin. ff. de inofficioso testam. *glos. & Doct. in l. 1. §. vestres ff. de acquir. possessio. re. Matien. hic in gloss. 3. num. 17.* neque obstat huic nostre sententia text. in l. 6. tit. 13. p. 6. quoniam ibi solum tractatur de successione fratrum respectu aliorum fratrum, non vero in successione matris de quo nos hæc in quest. tractamus, & idem tenet Ant. Gom. l. 8. Tau. n. 8. & *glos. 1. in dict. l. 6.* & Covarr. in epitome de successio. ab int. n. 8. & 9. & Matien. l. 5. gl. 1. n. 11. infra eod. Ibi ex testamento, & sic jam clarius ex hac l. nostra procedunt illa quæ de jure civili statuta erant, secundum quod jus civile non licebat filiis parentes præterire aut exheredare sine causa non solum si testaretur filius de peculio quasi Castrensi, sed & de Castrensi, & hoc non solum quoad patrem sed & quoad matrem procedebat secundum Julium Clarum lib. 3. *Selectarum. §. testamentum quest. 48. numero 49.* & ex l. nostra id probatum clare vides ut scilicet excepto tertio non possunt filii ascendentes & præterire sine causa, cum ea tamen possunt sicut & de jure civili poterant, causaque licet succincte refert Clarus ibi.

Ibi, *Les sean legitimis herederos,* intelligit legitimis, id est necessarios secundum Minchacem *tom. 1. de successio. §. 1. num. 9.* & Suarez in *Præiudiciis, l. quoniam, num. 12. C. de inofficioso testamento* ex quo ipse Minchaca ibidem optime quarit ad legem nostram, num tales ascendentes succedunt descendentes sicutatem & habebunt sicut filii, & concludit quod non, nam cum respective non vero comparative ascendentes succedant descendentes sicut descendentes ipsis, ut in hac lege in *glos. como lo son* dicemus, nimirum si sicutatem non habeant sicut descendentes habent, & sic ex potentia sicutatis non transmittitur ascendentes hæreditas

ditas descendentes suo delata intestato decedenti & non adveni eam propter mortem obvientem, licet bene ex potentia sanguinis vel ex capite juris deliberandi ut per Anton. Gomez *tom. 1. cap. 9. num. 48.* quidquid ipse in *praf. num. 10. in fin.* aliud velit, infertur etiam quod cum necessarij sint haeredes ascendentes descendentes suis legitimis possunt ascendentes agere ad supplementum

12. *†* legitima sicut ipsi filii possunt secundum Suarez *ubi sup. pag. 7. num. 12.* & Anton. Gom. *tom. 1. c. 11. num. 24. in medio.* & communem dicit Minchaca *de success. creatio. §. 30. numero 85.* & Crassus *receptarum scientiarum, verbo legitima, quest. 35.* & itidem jus dicendi nullum eis competit, ut per nostrum Gutier. *in repetitione l. pater filium. n. 14. ff. de inoffic. testamento.* per text. in *l. 1. in fin. tit. 8. part. 6.* & *ibi num. 16.* inquit idem Gutierrez, parentem rumpere tantum quoad legitimam portionem, * si extraneus institutus sit, licet meo videri per *d. l. 1. in fin. tit. 8. part. 6.* idem videtur dicendum in parente quod in filio, nisi in casibus positus per *l. 11. tit. 7. part. 6.* & per Castillo *hic in gloss. succedam.* ubi ad quindecim casus adimplet eos. Ex quo resultat optima convenientia inter descendentes, & ascendentes circa eorum reciprocam successione, scilicet quod sicut descendentes non possunt querere patris testamentum in quo integra legitima non est eis relicta, sed tantum possunt agere ad supplementum legitimae secundum text. in *l. omni modo. C. de inoffic. testam. text. in l. 5. tit. 8. part. 6. ibi gloss. fin.* hoc ampliat aliquibus modis, & Anton. Gom. *tom. 1. cap. 11. numero 32.* nisi pater talis instituit turpem personam, quia tunc potest filius in totum testamentum illud querere secundum Suarez *ubi sup. pag. 9. num. 15. vers. non est omittendum.* sic & eodem modo ascendentes non possunt querere testamentum descendendum, in quo ipsis ascendentes, aliquid fed non integre pro legitima relicta est, sed tantum aget ad supplementum, quod voluit *gloss. illa fin. in dist. l. 5. tit. 8. part. 6.* sic eodem tempore jus hoc agendi * ad supplementum legitimae praeribitur quoad ascendentes, quo praeribitur quoad descendentes, & quo tempore praeribitur tradunt optime Anton. Gom. & gloss. illa *ubi sup.* & Crassus *in d. verbo legitima, quest. 47.* eodem etiam modo ex eo quia ascendentes necessarij haeredes sunt descendentes, nullum gravamen in legitima *†* per descendentes eis imponi potest secundum Suarez *ubi sup. n. 13.* & iterum in *ead. l. quoniam 16. ampliatione per totam pag. 99. ubi num. 4. cum sequentibus.* ponit differentias aliquas inter ascendentium, & descendendum reciprocam successione, quem omnino vide, & idem videtur tenere dicens communem Anton. Gom. *tom. 1. cap. 11. num. 24.* teste Crasso *ubi sup. verbo legitima, quest. 40. num. 2.* Neque obstat quod ascendentes non debetur legitima de jure naturali sicut descendentes, & sic non videtur idem dicendum in uno casu quam in alio. Nam respondeo quod in *l. nostra* paritate sunt successiones haec, quantum ad debitum legitimae, & sic idem jus dicendum est, nam cum descendentes solum detur facultas disponendi de tertio bonorum suorum si non habent descendentes, sed ascendentes tantum, omnia alia bona ascendentes sunt relinquenda jubente lege nostra si in istis aliis bonis gravamen aliquod per descendentes proponi pos-

set, jam minus quam lex dicit nostra ascendentes relinqueretur, quia onus, *†* & gravamen bona diminuit, *l. fundi partem ff. de contraben. emp.* igitur habemus intentum. Sed quid si patri imponatur gravamen in legitima, si pater non reclamatur, an ejus haeres in quem transmittitur jus adeundi poterit reclamare, *†* tractat in filio Ant. Gom. *tom. primo, capitulo undecimo, numero 25.* ubi inquit quod poterit, gloss. tamen in *l. 11. gloss. l. tit. 4. p. 6. allegat Socin. in contrarium consil. 116. num. 19. cum sequentibus, lib. 1.* Sed concordia dari potest ex qua quidem patebit cessare contrarietatem, scilicet, quod si filius iste gravatus in legitima mortuus est adita hereditate illa, transmittit in haerem jus petendi, ut gravamen illud a legitima rejiciatur, eo quod, eo ipso quod filius adivit, rejectum fuit a jure gravamen illud a legitima, *†* etiam si indistincte filius hic adisset secundum Suarez *in d. l. quoniam 9. ampliatione.* & Anton. Gom. *d. numero 25.* & testatur communem Menchaca *tom. 1. de success. creatio. n. 10. num. 541. in princ.* sed si filius non adisset, & sic jus adeundi transmississet in haeres suos, non poterunt petere rejici gravamen illud de legitima, & ita expresse loquitur Socinus *ubi sup.* quod alibi non legitime gloss. *1. ibi testatur, in d. l. 11. tit. 4. p. 6.* & per consequens idem & a fortiori dicamus respectu patris, scilicet quod si cum gravamine ei legitimam relinquitur filius, non transmittatur jus petendi ut gravamen illud rejiciatur de legitima, si antequam adiret pater iste mortuus est, secus vero si jam adita hereditate moriatur, & est mea ac nova consideratio, eo quod etiam ad rejiciendum gravamen de legitima ut dictum est equiparantur ascendentes cum descendentes, licet in jure agendi ad supplementum legitimae, aliud esset dicendum, hoc enim jus filius transmittit ad haeres suos etiam extraneos, tamen filius nunquam agnovit hereditatem secundum Bald. *in authent. praedytoras C. de episc. & cleri.* & hanc veriorum, & communem testatur Menchaca *d. §. 10. num. 154. & 522. cum sequentibus.* teste Crasso *in d. verbo legitima, quest. 38.* quamvis contrariam tenuit gloss. in *l. scimus C. de inoffic. testam.* & communem testatur ibi Jaf. ut inquit Crassus *ubi sup.* secundum quem a dicta veriori & communiori non est recedendum. Est tamen verum quod si filius non gravaverit patrem suum in legitima, sed venientes ab intestato ipsius patris, valeat tale gravamen, * sicut & valeat quoties pater non ipsum filium in legitima gravaret, fed ejus venientes ab intestato, ut optime per Suarez *in d. l. quoniam similitatione 10. num. 15. pag. 112.* & Ant. Gom. *tom. 1. cap. 4. num. 12. vers. unum tamen.* & Covarr. in *c. Raimentius, §. 5. num. 5. vers. est tamen advertendum.* & hanc testatur communem Cost. *in cap. si pater, verbo legavit, num. 14.* & alii relati per Crassum, *ubi sup. quest. 39. num. 6.* & tunc in dubio anab haerede an vero a venientibus ab intestato censatur relicta, dubitat Suarez *ubi sup. numero 20.* licet quoad pupillarem substitutionem hac adaequato procedere non possit, nam ascendentes substitui pupillariter non possunt sicut descendentes, & in dicto casu si descendens esset pupillariter substitutus vel etiam fideicommissariè, ita ut eo moriente venientes ab intestato tenerentur propter gravamen eis impositum

postum restitueret, & naturales descendentes illi cui pater jusse cessabit hoc fideicommissum filio tali adimplente aetatem pupillarem secundum Suarez & Ant. Gom. *ubi sup.* & Crassum *d. quest. 39. num. 7.* Idem notandum quod in residuo ultra legitimam valebit gravamen *†* filio factum, licet in legitima non valeat, secundum dictos *ex l. scimus §. cum autem. C. de inoffic. testam. gloss. per text. ibi in l. 11. tit. 14. part. 6. verbo impetec.* & Molina *de primog. lib. 2. cap. 1. num. 29. cum sequentibus* & Crassus *in d. quest. 39. n. 23.* & an querelam *†* non preparatam transmittat ascendens ad suos, vide per Suarez *ubi sup. 16. ampliatione pag. 101.* quae quidem supra dictae convenientiae successione ascendendum & descendendum optime sunt, & *infra ead. l. in gloss. como lo son,* alias inferemus, & an succedant tales ascendentes descendentes pleno jure *†* tradit Boetius *decisione. 185. num. 5. 6. 17. & 18.* ubi inquit quod sic & verum est, nisi pater vel talis ascendens secundo nubat aliis descendentes primi matrimonij superstitibus, nam tunc quoad usufructum succedat, facta aliis filijs reservatione de proprietate prout in suo loco remanet dictum. Sed non sicut filio consentiente potest per patrem imponi gravamen in legitima, ut diximus *in l. 3. in gloss. el. fijo tit. 6. sup. hoc lib. poterit* &

14. patri consentienti *†* per filium in legitima gravamen imponi, videtur dicendum quod sic *ex dictis* & tradit optime noster doctor Gutierrez *in cap. quamvis pactum, verbo quamvis pactum. num. 15. cum pluribus sequentibus de pactis in 6. & ex dictis per Ant. Gomez, in l. 22. Tauri num. 3.* ex quibus erit iste unus casus in quo potest descendens ascendenti praerjudicare in legitima sua, scilicet, quoties patre ipso consentiente filius renuntiat legitima suae in aliquem ex fratribus suis vel patre ipso consentiente filius testatur de legitima sua in favorem alterius fratris, patetque ipse hoc consensu vult se excludere a successione talis filii juratque consensum, exclusionem, & renuntiationem, aliter enim sine juramento patris non valeat talis *†* renuntiatio secundum Tell. *hic numero 64.* & Molin. *de primog. libro 2. capitulo 3. numero fin.* quidquid velit Anto. Gomez *tom. 1. capitulo 4. numero 7. post medium.* tunc enim mortuo filio hoc non poterit pater ejus testamentum tale querelare, eo quod alteri legitimam suam filius talis reliquit, quandoquidem patris ipsius consensus adfuit, potuitque pater juri illi de futuro renuntiare, neque dicitur ex hoc aliis filijs praerjudicium generari *ex l. qui autem ff. de iis qua in fraud. cred. & ex dictis per Gutierrez dist. capitulo quamvis pactum in princip. num. 6. pag. 373.* ex quo declaratur id quod ipse ibidem novissime voluit asserere *sub numero 14. pagina 377.* scilicet quod si filius vel filia renuntiantes haberent patrem vel ascendentes, non praerjudicaretur eis mortuo filio renuntiante, quia istud est verum nisi talis parens vel ascendens renuntiasset in vita talis filii successioni & legitima ejus & juraret renuntiationem, & licentiam praestitam filio huic disponendi de omni legitima sua, nam tunc mortuo tali filio, non poterit pater hic reclamare.

Ibi, *Como lo son los descendientes a ellos,* Eodem enim modo sicut descendentes ascendentes succedunt, jam hodie ipsi ascendentes in Recopilacionem. Tom. III.

dentis descendentes succedunt, *†* quae quidem regula ita indistincte affirmative procedit, quod nullus locus dubitationi relinquitur, secundum Tellum *hic n. 13.* & adeo procedit, & vera est quod procedit non solum in ascendentes legitimis, & naturalibus, sive masculis sive feminis, secundum Anton. Gomez, *tom. primo, capitulo 1. numero 3.* licet aliquando ex natura oneris appoliti censentur feminae exclusae secundum gloss. *miseret. l. 3. tit. 13. part. 6.* verum & procedit dicta regula in ascendentes tantum naturalibus, & sic illis casibus & in illa portione succedunt ascendentes descendentes naturalibus tantum, in quibus & in qua ipsi descendentes naturales succedunt ascendentes suis naturalibus, secundum Bart. per text. *ibi in authent. quibus mod. natural. effici. sui. §. si quis igitur, optimam l. 8. tit. 13. part. 6.* etiam si sint spurii vel alterius cujuscunque qualitatis, secundum communem & veram assertam per Tell. *l. 6. Tauri, numero 13.* licet ascendentes naturales per lineam maternam habeant aliquid aliud plulquam ascendentes per lineam paternam, eo quod ascendentes per maternam lineam succedunt filiis naturalibus, etiam habentibus filios *†* legitimis & naturales, sicut & ipsi filii & descendentes naturales succedunt ipsis matribus naturalibus habentibus filios legitimis & naturales secundum text. in *l. 11. tit. 13. part. 6. & ibi glo. los bienes,* quae in tantum hoc verum esse credit gloss. illa quod etiam si attenda *l. 9. Tauri, qua est lex, infra ista tit. & lib.* filius naturalis non possit succedere matri naturali habenti filios legitimis & naturales, in correctionem *d. l. 11.* adhuc tamen ipsa mater poterit succedere filio naturali habenti alios legitimis filios & naturales, ita ut cum eis in successione concurrat, eo quod non reperitur in jure cautum quod isto casu filii illi legitimi, & naturales matri huic obtent, neque obitare huic opinioni glossam illam inquit communis illa regula supradicta quod par est successio descendendum & ascendentium reciproca quia inquit gloss. illa quod haec regula non procedit quantum ad ascendentes naturales per lineam maternam, & nihil allegat, nisi doctrinam Matthesianam, & postea hoc etiam colorari *ex d. l. 8. tit. 13. p. 6. in fin. dum ibi ponendo dictam regulam in patre, non loquitur in matre, sed ego attenda dicta regula coramuni reciproca successione ascendendum & descendendum, teneo contra hanc opinionem & considerationem illius gl. d. l. 11. imo quod sicut naturalis descendens non succedit matri suae habenti filios legitimis & naturales, ita neque ipsa mater succedat descendenti naturali habenti filios & descendentes legitimis & naturales & ita communi observantia obtentum est praerferim cum *ex d. l. 9. Tauri,* tunc demum naturales & spurii matri haeredes sunt, quoties matri huic deficit legitima & naturalis soboles, & sic e converso idem dicendum est respectu matris, neque imaginare possunt unde Gregor. Lopez. privilegium hoc tribuit matri & maternae lineae, & paternae silentium imposuerit, cum *ex d. l. 9. & 10. Tauri sit correct. d. l. 11. tit. 13. part. 6.* ut ibidem ipsemet fateatur, maxime cum text. in *d. authent. quibus mod. naturales efficiantur sui §. de nepibus* per verbum *parentes,* loquatur, quod quidem ita matrem, sicut patrem comprehendit, & alios ascendentes*

dentes ultra eos, inquit enim text. ille, in quibus casibus naturales filios vocabimus ad successiones, in iis quoque & ipsi descendentes naturalibus patribus devotionem servent, eademque mensura sicut parentes prospiciunt, & naturalibus filiis secundum l. nostram, eadem & ipsi parentibus compensent, sive in successione, sive in alimentis, quem tex. & alios similes allegat & commendat Anton. Gom. in l. 9. Tauri num. 8. aequalis est enim successio parentum, & filiorum in affirmativa regula succedendi secundum Tell. hic d. numero 23. cujuscunque qualitas sine secundum eum ibi, cum ergo in his iuris ita reperitur dispositum, nescio quo modo Gregor. se singularem in dicta opinione facere voluerit, & tandem ipse in hac inclinare voluerit contra dictum Matthesiani per eum ibi relatum, & sic aequalitatem nostri text. successione reciproca ascendentium & descendendum ad invicem etiam & ad naturales extendit. Ex qua quidem nostri text. aequalitate dicendum est quod sicut filius legitimus & naturalis prateritus a suo patre vel ascendente alio annullat testamentum, sic & ascendens prateritus a descendente suo legitimo & naturali, ut probat optima lex part. 1. tit. 8. part. 6. & tradit Anton. Gom. tom. 1. var. cap. 11. num. 35. & 36. & diximus in l. 8. tit. de las mejoras sup. hoc lib. in gloss. 1. ubi posui optimo quasi cum descendens relicto & praterito ascendente extraneum alique instituit, & apposuit clausulam codicillarem in testamento illo, quod tunc virtute illius clausule saltem in tertio bonorum de quo descendens ille disponente poterat relicto ascendente, sustinebitur iuratio illa, quod est optimum & habui in facto, ut ibi dixi late, & hac etiam aequalitate infero quod quemadmodum mater filio suo adulterino potest quantum bonorum legare, de quo pro anima sua disponente poterat, sic & adulterinus matri poterit quintum legare si filius descendens habet, de quo pro anima disponente poterat, secundum text. hic, & hoc sive habeat filios legitimos, sive non, divites vel pauperes, secundum Tell. in l. 9. Tauri, num. 34. & hoc dum tamen non habeat mater plures quam quinque filios cum illegitimo illo, quia si haberet, non posset totum quintum relinquere illi secundum Tellum in dict. l. 9. num. 26. & sic neque quintum legare ex l. nostra, filius poterit, si amplius quam sex filios habeat, ne plus illegitimus capiat, quam quilibet legitimorum capit ex bonis talis matris, vide etiam dicenda, l. 10. num. 38. infra isto tit. Est tamen optimum dubium, dicta aequalitate successione nostri text. inter ascendentium, & descendendum successiones invicem, & reciproce existente: ponamus enim praesupposita dispositione l. 12. Tauri posita sub 10. infra hoc titulo disponente legitimatum filium non succedere cum legitimis, & eis existentibus, num isto casu pater eius, & sic ascendens succedet filio huic legitimo habenti filios naturales * & legitimos, ita quod cum eis concurrat in tali successione, & videtur quod non, ut aequalitas servetur, nam si in vere naturalium & legitimorum descendendum reciproca successione debet aequalitas ex text. nostro servari, a fortiori & in legitimorum per dispensationem successione, nam propter unum quodque tale, & illud magis, in contrarium tamen

imo quod filio huic legitimo succedat eius pater, aut alius ascendens concurrente cum legitimis & naturalibus, facit quia licet filius renuntians paterna hereditate ex capitulo, quamvis pactum, de pacti in 6. non possit esse haeres patri, tamen ipse pater, ipsi filio si moritur haeres esse potest, & est, sed legitimatus iste est istius conditionis, ergo: item quia eo ipso quod filius legitimator intellegere debuit quod legitimatus sit cum illa conditione, quod cum filiis legitimis non succedat, cum ex dict. l. 12. Tauri, sic dispositum reperitur ergo ex pacto se exclusit, quod quidem pactum patri non nocet, imo potius eum voluit habere heredem, & his fundamentis istam questionem indecisam reliquit Tellus in d. l. 12. Taur. n. 43. mihi tamen licet aliquando placuerit hac, secunda opinio quam Tellus ubi sup. iustam & equam esse asserit, nunc tamen displicet admodum, & iniquam reputo ex dicta communi regula & aequalitate dictarum reciprocarum successione ascendentium & descendendum, & ex dicto argumento a fortiori a majori ad minus negative proposito, scilicet quod inter vere legitimos, & naturales descendentes non datur dicta concurrentia legitimi cum vere legitimis patri eorum, ergo & a fortiori minus dabitur ascendenti huius legitimi filios legitimos & naturales relinquente. Neque obstat prima fundamentum dictae secundae opinionis nam ibidem non praesupponitur filium illum renuntiantem filios legitimos & naturales habuisse, quoniam si id praesupponeretur, falsissimum esset patrem tali filio renuntiantem simpliciter succedere posse, ex l. nostra defectum talium descendendum ascendentes vocante. Neque itidem obstat, secundum fundamentum, nam si intellegere debuit legitimatus, se legitimatum cum illa conditione, ut si pater eius filios legitimos, & naturales haberet non succederet cum eis, idem etiam ipse pater debuit intellegere se non successurum filio legitimo descendentes relinquente, quia legem nostram id prohibere videmus, item quid quaelo operatur legitimatio erga patrem, certe nihil, quia ipsi filio prodest, & in eius favorem sit, ergo non debemus inducere favorem patri ex tali filii legitimatione cum nullum favorem ipsi filio legitimo resultat circa patris legitimantis successione relinquente filios vere legitimos & naturales, ergo vera remanet & tenenda prima contra Tellum opinio ex dicta aequalitate successione reciprocarum ascendentium, & descendendum.

Uterius ex hac eadem aequalitate inferitur etiam, quod sicut neque filius clerici in sacris constituti, non succedit patri, neque matri ut paulo post dicam, ita neque ipsi parentes tali filio succedent secundum Avend. dict. capitulo 26. pratorum num. 18. in medio libro 2. ubi hanc communem dicit & tenet Covar. in Epith. decretal. 2. part. capitulo 8. §. 5. num. 17. & Sylvestrum verbo filii quest. 4. quos sequitur eos allegando Didac. Perez, 22. vers. item prohibetur columna 164. tit. 3. libro. 1. ordin. & Tellum in l. 9. Tauri, numero 15. & Suarez l. 1. tit. 16. lib. 3. fori fol. 93. pag. 1. in medio, & ibi ejus additio, & glossa verbo natus col. 2. in fin. in l. 11. tit. 13. part. 6. & etiam in medio columna 3. licet contrarium & male tenent idem glossator in l. 3. titulo 21. part. 4. in

in quantum dicit filium clerici matri succedere & contra, fundando suam intentionem ex eo quod dicta l. 9. Tauri nihil super hoc disponit sed solum se referat ad l. de Soria que est l. 6. infra hoc titulo, & libro quem solum in privatione successione patris loqui attestatur, non vero matris per motiva quae ibi considerat, quibus tamen non obstantibus tenenda est prima opinio, cum dictis authoribus, imo quod neque matri succedit filius clerici neque contra, etiam si talis mater soluta fuisset, & id ex dict. l. 9. Tauri, probatur si bene inspicatur, nam postquam lex illa nostra Tauri que est l. 7. nostri tituli descripsit clausulam illam, Quae in tal caso mandamos que no puedan heredar a sus madres, ex testamento, ni ab intestato successive sequitur clausula, Salvo si fueren hijos de clerigos, &c. Quasi velit lex quod tunc in illo casu cum filii clericorum sunt, quamvis mater propter concubitum illum non mereatur poenam mortis, de qua matre in versiculo antecedente dixerat, adhuc tamen ipsi matri tales filii a clerico in sacris constituto habiti, non succedant ex testamento neque ab intestato, sicut neque patri ex illa l. de Soria succederent, nam exceptio debet esse regula & vericille, Salvo si, est limitatio veric. alterius, que in tal caso mandamos, cumque sit pro ut limitativus praecedentis veric. nam versus alius intermedius ab inde, Pero bien permitidos, est parenthesis cum vers. sequente ibi, T mandamos, oratio ad versiculum, Salvo & sic censetur una oratio, cum dependeat una ab altera, & in unum sensum omnes haerent peragantur orationes & cum sit parenthesis ad limitationem vers. Quo in tal caso mandamos, processit dictus vers. Salvo si, cumque sic processerit, optime elicitur ex dict. l. 9. juncta relatione d. l. de Soria, quod eadem forma, & idem ordo, servandus in successione bonorum patris clerici servetur & in successione matris illius filii in sacris clerici constituti, nam de hoc loquimur, praesertim cum esset occasio peccandi si matri succedere possent & per consequens intrepide tenenda est opinio dicta quod matri non succedunt filii tales clerici in sacris constituti, sicut neque ipsi patri ex testamento neque ab intestato, ut tenent dicti Doct. & novissime Rojas de successio. ab intestato, cap. 27. per totum, & Pelaez de majoratibus 2. part. quest. 2. n. 16. quamvis Didacus Perez, l. 2. tit. 15. lib. 8. ordin. col. 297. aliud & male contrarium sibi ipse velit tenere, imo & communis est opinio, non valere statum spurios successibiles * faciens, secundum Dueñas regula 366. ampl. 1. & Ant. Gom. l. 9. Tauri n. 1. & gloss. l. 12. tit. 11. p. 5. cum ergo matri non succedant tales filii nati ex concubina clerici in sacris constituti neque mater eis succedet ut aequalitas sit inter eos ex nostra regula, quae & inter illegitimos datur, ut dixi, & tenet Palacius Rub. l. 16. Tauri. num. 12. & Covar. in 4. part. 2. cap. 4. §. 5. n. 17. & sup. dicti, etiam si ex unico accessu filius generetur talis, quia dict. l. 9. Tauri non considerat concubinatum sed tantum esse filium clerici, prout tenet gloss. natus in d. l. penul. tit. 13. part. 6. & Avend. dict. cap. 26. pratorum num. 18. vers. item filius lib. 2. licet gloss. eadem in l. 3. tit. 21. part. 4. velit intellegere dum modo talis filius sit natus ex muliere pro concubina a tali clerico habita. Sed an tales filii clericorum azevedo in Recopilacionem. Tom. III.

in sacris constitutorum, succedent consanguineis ex parte matris, * ut nihil indifoluto relinquamus & gloss. illa d. l. penul. tit. 13. pag. 6. tenet quod bene succedat & ipsi consanguinei ex parte matris talibus filiis, eo quod in hoc casu lex illa 9. Tauri, neque lex illa de Soria nihil disponunt, sicut quantumvis ex l. 4. tit. 3. part. 6. in fin. prohibeamur incestuosos, & adulterinos institui haeres, illa tamen lex non procedit nisi tantum quoad patres, * non vero quoad alios patris consanguineos, ut ibi tenet gloss. ante penul. & gl. l. 16. tit. 13. part. 6. cum inter se habeant jus agnationis & cognationis, & utrumque tener etiam Castillo in l. 9. Tauri col. fin. & optime Covar. in 4. part. 2. cap. 8. §. 5. num. fin. & Matien. in l. 6. gloss. 4. num. 4. cum sequentibus aliquibus & novissime Spin. in speculo testam. tit. de filio spurio num. 19. licet contra videatur tenere Didac. Perez ubi sup. in d. colum. 164. in fin. vers. cum primo sequenti, nam Ant. Gom. quem ipse pro se allegat non loquitur in hoc casu, quoties consanguineis matris vult succedere talis filius clerici in sacris constituti, & pro hac opinione, quod succedat consanguineis ex parte matris, cum de iure regio non reperitur aliud dispositum facit, nam debet remanere in dispositione juris communis, secundum quod jus ex l. si spurius, ff. unde cognatis, succedit talis filius consanguineis ex parte matris, cum qua l. videtur concordare l. fin. in fin. tit. 13. part. 6. ubi gloss. l. illam, si spurius, ut concordantem allegat, & quamvis dict. l. si spurius, velint aliqui intellegere in natis ex coitu non accusabili & sic in vulgo quastis naturalibus, prout illa l. fin. titulo 13. part. 6. loqui videbatur, tamen nomen illud, spurius, ita est generale, quod comprehendit etiam natum ex coitu damniabilis & accusabili, secundum gloss. spurii in l. 1. tit. 15. part. 4. & sic natus ex personis, in quibus prohibetur concubinatus, secundum gloss. illam, & sic ad filios clericorum & proprius refertur, cumque l. illa spurius aucta, filii clericorum transverfalibus ex parte matris succedant, jureque nostro regio id non reperitur dispositum, in dispositione juris communis remanet, & sic succedent, secundum quam opinionem asserit Mattheus Afflicus decisione 96. reperisse sententiarum 3 licet ipse contra tenet cum Alex. & dicat esse difficilem questionem & quod pro ea determinanda omnia studia Italiae fuerunt requisita, tu vero haec nota & cogita quia subtilia sunt, & utilia.

Uterius & ex hac aequalitate succedendi parentes filiis & contra, inferitur etiam quod sicut libertus si filium habet, excluditur ab ejus successione patronus, sic & si parentes & libertus habeat, patronum excludunt, secundum Meneses in l. cum secundum num. 9. C. de fideicommiss. ubi num. 10. idem in fructibus liberti dicit.

Item sicut non valet pactum per quod si filius a petitione legitimus, & ejus Supplemento impediat, ita neque pater a legitima bonorum filii, secundum Suarez Igonianus in prioribus 16. ampliatione, num. 3. folio 99. col. 2. in fin. cum sequentibus.

Item & sicut in filium etiam patre potentiorum transiit jus emphiteuticum, ita in patrem * filio potentiorum secundum Jaf. in l. si ita quis. §. ea. l. n. 13. fol. 194. ff. de verborum oblig. Item num. G g iij vilius

visimè ex hac aequalitate inferit Cord. declar. l. si quis à liberis. §. parens. num. 24. cum pluribus sequentibus fol. 208. quod sicut pater potest de quinto et bonorum disponere in extraneos, & de tertio inter filios & descendentes, sic filius potest disponere de uno tertio bonorum in extraneos, & de alio tertio inter suos parentes, quae quidem doctrina, sicut est nova, ita est falsissima & contra jura regia, & in consensu & iudicando rejicienda, prout alio dicimus loco.

Sic ex eodem fonte potest determinari quaestio à me nunc novissime considerata, scilicet num. sicut si filius bonis patris renuntiet ex text. in cap. 40. *quomodo pactum de pactis* in 6. nihilominus si legitime sua non censetur renuntiasse secundum Covar. ibi in fin. par. 6. fin. ita & pater renuntians bonis alicujus ex filii favore aliorum non erit censendum renuntiasse quoad legitimam, si filius ille moriatur ante patrem renuntiantem, & postquam hæc scripseram, vidi ita dictum per nostrum Guter. in eod. cap. *quomodo pactum in princ. num. 14.* ubi id videtur velle meo iudicio. Quæritur etiam potest in propositum, num sicut iure civili attentio legitima filio relinqui debet per patrem titulo institutionis, sic & legitima debita patri in bonis filii debeat relinqui titulo institutionis, & in hoc Julius Clarus, libro 3. *selectarum sent. §. testamen. questio. 38. num. 8. versic. sed quero*, asserit iure civili communem esse opinionem quod sic & Rojas de success. cap. 29. num. 42. & 43. & cap. 31. numero 8. & 9. sed ex l. 1. tit. de los testamentos sup. hoc lib. jam cum ut ibi diximus teneri possit filio relinqui posse legitimam per filium, relinquendam dicendum erit, prout & tetigit novissime Meneses, in l. eam quam num. 77. C. de fideicommissis. Novissime etiam inferri potest, num sicut filius non privatur legitima patris, licet patris testamentum non exequatur secundum unam communem & veram opinionem neque itidem filius privatur legitima licet inventarium non fecerit prout omnia hæc optime asserit Meneses in *Authen. hoc amplius num. 17. cum 3. sequentibus. C. de fideicommissis.* sic & pater in eisdem casibus non privabitur legitima filii, & ex dicta aequalitate dicendum videtur idem item etiam ex eadem aequalitate recipere succedentes inter ascendentes & descendentes resultat aliud, scilicet, quod sicut si filius legitimatus per oblationem curiae, habet beneficium successorii edicti de quo per Gutierrez nostrum in *repetitione l. pater filium. num. 24. 25. 40. 41. & 42. ff. de inoffic. testamento*, neque repudiare talis filius potest ut in l. 12. *Tauri*, quæ est 10. hujus tituli, ita eodem modo pater in bonis filii, secundum Benedic. in *capitulo Rainuntius. verbo mortuo itaque el. 2. numero 100. de testamentis.*

Item etiam sicut ipse filius potest consentire in vita patris gravamini & prohibitioni alienationis in legitima sua per patrem imposito, et ut suo loco diximus, num. 24. supra, & tenet Molina, de primogeniis in lib. 2. cap. 3. num. 7. sic & pater poterit gravamini per filium imposito in legitima à filio habenda consentire, licet ipse pater alios filios habeat, prout utrumque calum testatur noster Gutierrez in *repetitione cap. quomodo pactum in principio. num. 32. cum 9. sequentibus. de pactis* in 6. ubi, num. 39. hanc equiparationem ex l. nostra facit. Item eodem modo quo

filius habet legitimam à patre ingresso monasterium, qui modus secundum jura canonica constituitur facta possessione etiam vivente patre, & secundum jura civilia post mortem ejus, naturalem, secundum Jaf. in *Authen. si qua mulier* relatus per Villalob. in suo *arvito mille communium opinionum. fol. 160. littera F. eodem etiam modo* pater habebit legitimam à filio ingresso monasterium secundum Villalobos ubi sup. jus regium in idem considerantem & Abb. & communem allegantem, quæ est mea & nova consideratio ad hanc legem.

Inferitur etiam quoddam notabile verbum, verum est per Anton. Gomez. tom. 1. cap. 11. num. 34. in fin. & etiam numero 36. scilicet, quod jam hodie sit sublata differentia emancipationis & patriæ potestatis quoad successionem tam ab intestato quam ex testamento, & sic contra testamentum patris aut alterius ascendentes, cum lex hæc æquiparet & dicat succedere debere utroque modo, sique filius emancipatus qui iure communi, ut querelam contra testamentum patris in quo exheredabatur cum causa expressa & in eo inserta intentare possit, debebat prius honorum possessionem causâ litis agnoscenda intentare, per quam præparatur sibi querela illa, prout communem ibi num. 34. testatur Anton. Gomez, imò & adhuc iure noviori civili item requirit communem opinionem asserere Salicetus, num. 10. Alexand. 8. in l. si. C. unde legitimi, & Viglius in §. tum autem instituta de inoffic. testamento plura refert Mencha. de successio. §. 39. num. 146. hodie tamen iure nostro regio attono & sic l. nostra, inquit Anton. Gomez ubi supra num. 36. quod jam dictam bonorum possessionem agnoscere non sit necesse per talem filium emancipatum volentem querelare patris testamentum, in quo exheredatus est, cum lex nostra per verbum *descendentes* loquatur, æquiparandos successioni parentum tam ex testamento quam ab intestato, ita Anton. Gom. ubi supra, de quo minor, cum talem induerit correctionem ex l. nostra ad jura civilia, & communem opinionem, Doct. asserentium, solum differentiam emancipationis & patriæ potestatis sublata fuisse quoad successionem ab intestato, non tamen ex testamento, prout ipsemet Anton. Gomez dicit. n. 34. communem testatur & noster Gutierrez in §. sui. num. 137. cum sequentibus usque ad tertiam ampliationem, infra, de hered. qualis. & diff. licet hoc non consideraverit, nam text. hic non æquiparat successiones descendentiæ, cum successione ascendentiæ, sed potius successiones ascendentiæ, cum successione descendentiæ, scilicet quod ita sint necessarii heredes ascendentes descendentes, sicut è contra, neque alterat lex nostra modos, quibus descendentes ascendentes succedere debeant, sed eos in suo statu relinquit, nam etsi iure regio antiquiori eadem aequalitas daretur in dictis successioneibus reciprocis, non tamen modus alterabatur sed potius & illa differentia emancipationis & patriæ potestatis quoad testamenti successionem remanebat, ergo & lege nostra attona debet remanere, neque è contrario censetur correctus modus datus per legem patri succedendi contra filii testamentum, in quo pater ipse exheredatur

heredatur, de quo modo tradit Anton. Gomez dicit. cap. 11. numero 6. & numero 34. ex parte descendentiæ loquitur, & modum, & formam ponit, & sic parcat mihi Anton. Gomez, quoniam ejus correctio mihi non placet neque tenenda est, sed servanda sicut antea dicta differentia supradicto modo sicut in simili voluit asserere glossi. que *Lloisse. l. 1. tit. 7. part. 6.* dum ibi refert dictam Baldi dicentis, quod si filius emancipatus exheredavit filium suum, & etiam præterit patrem suum, cujus præteritio pro exheredatione habetur, & mortuo ipso testatore filius excludatur per sententiam à querela, pater cui est aperta via querelandi cum primam locum non tenuerit, quia à filio præcedebatur, necesse habet intentare querelam inofficiosi testamenti tanquam ritè exheredatus, licet in sua exheredatione non fuerit inserta causa, quod videbatur non esse necessarium si opinio & mens Anton. Gomez servaretur & vera esset.

Item ex dicta aequalitate dictarum successionum inferitur quod quemadmodum si filii & descendentes non computantur in legitimam fructus perceptos ex hereditate patris mortui ex text. in l. scimus. §. repetitionem. C. de inoffic. testamento. Sed capiunt eos præcipuos pro rata legitime, secundum text. illum, & text. in l. fin. tit. 11. par. 6. adnotante ibi glossi, in sua parte, ita etiam ascendentes secundum glossam illam per text. nostrum & voluit Suarez l. quoniam ampliatione 16. num. 7. 8. & 9. pag. 101. C. de inoffic. testamento.

Sed est optimam & singulare dubium in propositum etiam nostre l. quod à nemine tactum vidi, habemus enim quod ita est servanda successio ascendentiæ in bonis descendentiæ, sicut ipsorum descendentiæ, in bonis ascendentiæ, tam ex testamento quam ab intestato ex lege nostra, & ex lege octava, titulo decimozero, paritæ sexta, & hæc est communis regula in omnibus filiis & parentibus cujuscumque qualitates sint secundum Tell. hic numero 13. est nunc meum dubium, an sicut filii patri succedant ex testamento minus perfectò inter eos ab ipso patre factò, & validum est testamentum hoc etiam hodie inter filios prout optime defendit Tellus l. 3. *Tauri. 1. parte, numero decimo tertio*, & alibi diximus, an & eodem modo ipsi ascendentes succedant descendentiæ ex minus perfectò testamento, & validum erit testamentum tale inter ipsos ascendentes, in quo quia aliquantulum à nostra materia divertit nos, & quia lex nostra solum quoad successionem necessariam æquiparat hæc successiones, non verò quoad formam & modum testandi, dic quod communis est opinio quod non, quia illud solum privilegium datur parentibus testantibus inter filios, neque debet extendi ad filios testantes inter parentes prout communem testatur Boerius decis. 240. num. 22.

Uterius & ex dicta aequalitate inferri potest, quod sicut filii non privantur sua legitima per ingressum patris in monasterium secundum text. in lege decima-septima, tit. primo, part. sexta, ita neque ascendentes per ingressum filii in monasterium, prout in propositum nostrum inquit glossa descendentes, in ead. l. 17. ex quo & sicut

filio non potest imponi gravamen in legitima per patrem, ita neque patri per filium secundum Suarez l. quoniam ampliatione 16. & Anton. Gomez, tom. 1. cap. 11. num. 24. Sed est nova & singularis dubitatio, num scilicet, jus commune civile & regium disponens quod minore relicto sine tutore si mater aut consanguinei non petierint provideri de tutore huic minori intra et annum, perdat jus succedendi illi minori si moriatur secundum text. in lege duodecima, titulo sexto, paritæ sexta, sit correctum quantum ad matrem, & alios ascendentes talis minoris per text. nostrum, nam habemus de jure quod si descendens intra tempus datum ad ad eundem, quod est annus, non adeat vel repudiet, habetur pro excluso secundum text. in l. cum antiquioribus. C. de jure deliberandi & tamen filius suus, in sua legitima, que in bonis ascendentes ei pertinet, non privatur quantumvis per annum non adeat neque repudiet, neque ex hoc habetur pro excluso, five tempus à iudice five à lege ei statuatur ad adeundum, vel repudiandum secundum text. in l. 2. in fin. titulo sexto, paritæ sexta, ergo itidem mater vel alius ascendens, legitima filii secundum l. istam, ascendenti pertinet non privabitur, quantumvis per annum tali filio minori tutorem non petierit cum à pari censentur istæ provisiones, neque filius possit amplius quam in tertio bonorum ex l. nostra ascendentes gravare, ergo neque tacite censendum est gravati posse, & est ad nostram l. admodum colorata isthæc doctrina, & opinio, licet medium hoc aliquantulum dissimile videatur ad eam probandum, & in odium, & damnum minorum, & quia licet ita debeatur legitima ascendenti in bonis descendentiæ, sicut è contra, non tamen cum eisdem qualitatibus & prærogativis & privilegiis, secundum Anton. Gomez, tom. 1. cap. 11. num. 6. & cap. 11. num. 36. colum. 2. in fin. videmus enim quod ascendentes non ita transmittunt descendentiæ suis querelam inofficiosi testamenti, in quo exheredati, vel præteriti sunt, sicut descendentes ascendentiæ suis eam transmittunt secundum Suarez in dicit. l. quoniam ampliat. num. 8. pag. 101. C. de inoffic. testamen. quia transmissio iure sanguinis inter ascendentes locum non habet, ut per Anton. Gom. tom. 1. capitulo 4. num. 7. post medium, sicutatemque non habent ascendentes ut in principio hujus l. diximus, hocque est quod allerebat Alciatus de præsumpt. regul. 1. præsumptione 8. scilicet, quod etsi lege æquiparetur successio ascendentiæ in bonis descendentiæ successioni descendentiæ in bonis ascendentiæ, ista tamen æquiparatio non est ita generalis, quod extendatur ad qualitates in successione descendentiæ inclusas, quia magis debetur filio hereditas, quam è converso, ut supra dictum est, & probat lex, scripto. ff. unde liberi. & quia in nostra quaestione ex suomet delicto & negligentia se ipsum ascendens privat dicta successione minoris, ob non petitiu ei tutorem intra annum, non vero privatur ab ipso filio ex quibus fortassis alique ex æquiparationibus suppositis possent limitari, vel adversari eis per aliquos, verum tamen ex aequalitate nostri text. defendari ac tutari optime possunt, & notandæ sunt, quia non sic congesta reperies.

Ibi, En todos sus bienes, iure civili qualiter ascendentes

cententes descendentes succedebant, & tradit Ferrar. in pract. in libel. pro hered. ab intesta. delat. gloss. nullis versicul. itaque de prima specie. fol. 194. colum. 1. & 2. & jure regio paritarum ex l. 8. tit. 13. part. 6. tantum erat tertia pars, hodie vero ex l. nostra omnia bona ab intestato & ex testamento itidem, excepto tertio si de eo descendentes disponat moriens sine descendentes & post hæc advertit hic Matienço gloss. 7. numero primo, & ponderanda est dictio illa, todos, & sic & in fructibus prout in simili statuto, notat Cassand. in consuetud. Burgun. rub. 7. §. 4. versicul. des de ex numero quarto cum sequentibus aliquibus folio 238. item pondera pronomen illud, sus, latine, suis, sua, suorum, quæ de jure dominium denotant, ut illorum bonorum, in quibus filius dominium habet, & proprietatem, lex nostra locum habeat, & tunc non solum bonorum quasi Castrensium sed & Castrensium, hæc intelliguntur, ut in gloss. sequente dicemus. Dubium tamen est in proposito, scilicet, num pater vel ascendens alius, filio vel descendenti alio heredans possit bona ex tali hereditate provenientia & alienare in totum absque eo quod obligaret reservare proprietatem filii alii vel descendentes superstitibus fratribus illius descendentes ab intestato morientis, in quo breviter dicendum est quod potest, hæc enim bona ex successione descendentes ascendentes provenientia & acquisita, ascendentes acquiruntur tam quoad usum fructum, quam proprietatem, & ideo optime ea alienare poterunt, si in viduitate permanerint mortua matre, talis descendens, & existentibus alii filii illius matrimonii ut per Castillo in l. 15. Tauri, colum. 1. in medio per text. ibi & Anton. Gomez ibi num. 4. & ante eos Boerius de decisio 185. num. 5. & 6. & 17. & 18. & pro hoc considerari potest nostra l. equiparatio successioem ascendentium, & descendentes ab ascendentes in usufructu & proprietate bona acquirant, sic & ascendentes a descendentes si in viduitate permanerint, ut dictum est ex dict. l. 15. & 16. Tauri. Sed an pater hic bona ab uno ex filiis suis per viam hereditatis habita in usufructu & proprietate, ut dictum est, poterit hic pater uni ex filiis superstitibus donare, vel legare & ita ut neque in legitima imputetur neque in melioratione tertii & quinti, & videbatur quod sic, nam si ea possunt alienare in quemlibet extraneum per contractum onerosum, sic & in filium per lucrativum, ut ea præcipua habeat nulla computatione, in legitimam, vel in via meliorationis facta. Sed omnino est tenendum contrarium, hoc videlicet modo, quod pater potest dicta bona uni ex descendentes suis superstitibus donare, donata tamen hæc in 3. & 5. meliorationis sunt imputanda, & residuum in legitima, & excessus si quis esset, alii descendentes est tradendus, & dico, quod potest donare dicto modo, computando bona hæc descendentes suis si in viduitate permanerint, aliter enim filii alii fratribus morientis à quo habuit pater bona illa, tenetur reservare, ut dictum est ex dict. l. 15. Tauri, & quia hæc clara sunt solum pro juvenibus sufficit tetigisse, limitandus tamen est text. noster, ut non procedat quoties filius vel ascendens alius

moriens est uxoratus & velatus, & fecit cum uxore sua pactam reciprocum de succedendo unus alteri pramortenti in omnibus suis, quia tunc nihil ascendens habebit & valebit pactum illud secundum nostrum Gutier. de juramento confirmato. 1. part. cap. 3. num. 25. cum sequentibus & Suarez ante eum, l. quoniam num. 5. versu præsertim est impossibile, in 6. ampliacione pag. 33. & pag. 34. num. 6. alia in simili adducit, & ibi ejus additio allegat Palat. Rub. idem dicentem in repet. rubr. §. 50. incipit limitat. 2. colum. 5. pro quo faciunt multa quæ ultra Palat. Rub. ubi supra tradit Castillo in proemio legum Tauri, folio 4. & 5. & Covarr. in capitul. cum in offic. num. 9. de testamentis, dum tamen talis donatio reciproca fiat incontinenti, simul & eodem tempore, secus vero si ex intervallo quia neutra valebit, secundum Palat. Rub. ubi sup. n. 19.

Ibi, De qualiter caliditas que fecit, quantumvis Castrensia, vel quasi Castrensia sint, secundum Anton. Gom. tom. 1. cap. 11. num. 36. in fin. & sic neque in Castrensibus & poterit filius testari patrem exheredando aut praterendo, aliis tale testamentum subjaceret querelæ inofficiosi testamenti, secundum gloss. in l. 6. tit. 17. part. & additio Palat. Rub. in rubr. §. 42. n. 7. littera A. quidquid ibi velit & male in clerico testante, etiam de bonis intuitu Ecclesie acquisitis cum & in eis ascendens de consuetudine generali regni nostri sit successore legitimus, tam ex testamento quam ab intestato nullos legitimos & naturales filios relinquendo talis filius, nam in hoc casu loquimur in terminis nostræ l. qui non solum quoad patrem, sed etiam quoad matrem procedebat de jure civili, secundum Clar. libro 3. selectarum sentent. §. testamentum quæst. 48. & 49. & in his quasi Castrensibus dubitabat Clarus in eo verbo testamentum quæstion. 18. in fin. Est tamen differentia, quoniam in his bonis Castrensibus, vel quasi, filius talis disponit de proprietate, & usufructu * tertia partis bonorum horum Castrensium vel quasi, & in similibus, que in proprietate & usufructu filio acquiruntur, cum & in proprietate & usufructu sua sint, in adventitiis vero in quibus pater habet usumfructum solum de proprietate tertia partis bonorum adventitoriorum disponet, non vero de usufructu, quia usufructus patris est dum filius non contrahit matrimonium & relationes, ita optime Peralta in prælectione rub. de hereditat. institut. numero 181. cum sequentibus, & placet mihi ejus doctrina, licet ipse in finali numero in fin. ibidem asserat diversa vota circa hæc in facti contingencia habita fuisse, & tandem litem transactione sopitam & idem dicendum est in adventitiis in quibus pater non habet usumfructum, vel quoties filius testans est emancipatus, hic enim in proprietate, & usufructu disponit de dicta tertia parte bonorum, secus aliis quoad alia adventitia, ubi usufructus, est patris, ut per Peraltam ubi supra qui late hæc examinat, & l. nostram, in hoc declarat, & Rojas de successio. cap. 29. num. 23. & 24. & post hæc vidi Doctor. Spino. in specul. testament. 4. part. rubric. num. 15. cum 2. sequentibus, ubi numero 17. respondens quibusdam verbis l. 5. Tauri, quæ contra videbantur, & idem tenet gloss. que est in l. 15. titulo primo, parva sexta, & optime Tello l. 5.

l. 5. Tauri numero tertio cum 3. sequentibus ubi reprobatur Anton. Gomez in l. 48. numero quinto, sibi contrarium & respondet ad obiectum patriæ potestatis in contrarium adductum. Imo & quod plus est, quod idem dicerem in adventitiis filio huic provenientibus ab imperiali liberalitate, nam & hæc adventitia sunt ex l. 5. & 6. & 7. tit. 17. part. 4. quamvis enim antea, filiis prohibuitur esset testari de adventitiis secundum text. in l. senium. C. qui testament. face. poterant tamen ex talibus adventitiis ab imperiali liberalitate provenientibus testari secundum text. in l. cum multa C. de bon. que liberand. sic que licet per text. nostrum filiis ascendentes habentibus tantum de tertia parte liceat testari, id tamen non habere locum, quoad illa bona adventitia ab imperiali liberalitate provenientia quia de omnibus illis poterunt testari filii tales ascendentes habentes, ut colligitur ex Suarez in l. quoniam 6. limitatione l. regia per totam maxime colum. fin. pagin. 169. per dictam l. cum multa (ibi habeatur omnia præcipua nemini acquirant,) & sic limitandam l. nostram, veram tamen ut ad instituta revertat, teneo idem in his adventitiis, quod in Castrensibus, scilicet, ut in omnibus filius ascendentes habens descendentesque carens, nam de hoc loquimur, non poterit testari, nisi tantum de tertia parte horum bonorum Castrensium vel quasi in proprietate & usufructu, ut dictum est, in aliis vero non Castrensibus vel quasi, de quibus sup. & in adventitiis ubi pater habet usumfructum, tunc enim de proprietate solum disponit filius in 3. tantum parte ut diximus ex text. nostro clarissimo ad hoc, dum ibi generaliter dicitur, De todos sus bienes, quasi nulla bona excludat maxime ponderando geminationem illam, De qualiter caliditas que fecit, quæ quidem geminatio multum in jure operatur ut per Doct. in l. ballista. ff. ad Trebellia. & Everardum in censura loco a geminatione, item ponderanda est dictio illa, Qualiter, posita post illud nomen todos, quæ est ita universalis ut omnia comprehendat, & sine exceptione, etiam si essent dissimilia vel majora expressis, secundum Covarr. in practiceis, capitulo 25. numero 3. communis secundum Hippolytum in Luvius §. cogniturum numero 28. ff. de quæstionibus, & Mexiam in pragmatica taxæ panis super textibus verbo, qualiter folio 131. Neque obstant supra dicta quia procedere possent, quoad hoc, quod de illis adventitiis ex liberalitate imperiali filio provenientibus possit talis filius de eis testari, quod antea non poterat in patris potestate constitutus, non tamen quoad hoc, quod testando possit disponere ultra quam de jure ei permittatur: item quia licet acquirantur talia adventitia à liberalitate imperiali provenientia filio in totum non tamen ex hoc permittitur, quod de eis ad libitum testari possit ascendens exheredando vel praterendo, sed omnino teneatur servare dispositionem nostri text. & sic teneo contra Suarez aliter sentientem. & nimirum nam non vidit legem nostram. Imo & idem quoad bona facta extra regnum dicendum est, secundum Pelæz de majoratibus. 1. parte quæstio. 58. numero 32. Idemque dicendum est in filio clerico, qui licet de bonis intuitu Ecclesie acquisitis fruatut quamvis patrem habeat, & de eis libere disponere

possit, ita quod testamentum suum non subjaceat & querelæ, prout frequentior testatur Covarr. in cap. quia nos numero 6. de testam. & in cap. 1. numero 11. eod. tit. id tamen non nocere juri parentum nisi quoad tertiam partem, & tenendum est cum Anton. Gomez ubi supra & gloss. dict. l. 6. nam quemadmodum communis erat opinio, teste Jafone relato per gloss. dict. l. 6. quod militis testamentum patrem praterentis & subjacebat querelæ prout frequentior testatur Covarr. in dict. numero 6. ita & clerici, qui & miles est quicquid in hoc dubitaverit Rojas ubi supra capit. 29. numero 49. Item notandum est ex iis verbis, De qualiter caliditas que fecit, jam in successione ascendentium nullam fieri distinctionem, & vel separationem bonorum, ut ea, quæ patris fuerunt, habeat ascendentes ex parte patris, & quæ matris fuerunt, ascendentes ex parte matris, ut notat Anton. Gomez in l. 6. Tauri, n. 8. & Matienço hic, in gloss. 3. n. 17. & gloss. 5. numero 1. Sed an bonis feudalibus Emphyteoticis & majoratus succedant ascendentes descendentes, dicendum est quod non, quia non deferuntur jure hereditario, sed jure sanguinis regulariter, & sic nisi vocati fuerint ascendentes non succedent in eis ex eo solum quod descendens ea habuerit, secundum Bald. in Authen. defuncto. C. ad Tertullia. & gloss. l. 4. gloss. 1. tit. 13. part. 6. quia feudum & majoratus & respiciunt lineam descendentium & sequitur Matienço, hic, gloss. 3. numero 11. & gloss. 5. numero 2. & Rojas, de successio. ab intest. capitulo 30. numero 41. & cap. 31. numero 39. quod tamen verum intelligo, nisi disponatur & dicatur, quod feudum Emphyteutis, vel majoratus bona deveniant in aliquem, & in successoribus suos post eum, nam tunc in universalem successorem deveniunt, ut est communis & communior opinio teste Crasso, receptarum sentent. §. hered. num. 20.

Ibi, No tengan hijos a descendientes legitimos, a que ayen derecho de les heredar, quoniam tunc itales descendentes excludunt ascendentes tam ex testamento, quam ab intestato. Ex quo cum text. hic in iis verbis descendentes requirit ad esse legitimos, vel tales qui heredare possint, ut ascendentes excludantur, correctæ manet opinio illa disponens quod filius adoptivus succedit & patri adoptivo ab intestato exclusis patris adoptivi ascendentes, quam communem asserbat opinionem gloss. per text. ibi in l. 8. & in titulo decimo sexto, parva 4. relata corripit tamen & secuta per Villalobos, in suo erario mille communii. opinio. littera F numero 136. neque obstant verba nostri text. ibi, O que ayen derecho de les heredar, quoniam verba hæc de descendentes intelliguntur licet non sint legitimi, habeant tamen jus succedendi, prout habent filii naturales, vel spiritus matris suis ex l. 9. Tauri, & cum adoptivus non possit dici descendens, nimirum si ex text. nostro dicta communis corrigatur. Sed est in propositum nova & singularis quæstio, quid si talis filius vel descendens habeat filium alium vel descendentem legitimum, & itidem patrem, vel alium ascendentem, & in suo testamento causa inserta & expressa ac juridica filium talem, vel descendentem excludat & exheredet, & extraneum instituat, & non patrem, vel

vel alium ascendente, quem habebat vivum & mortuo ipso testatore filius ejus exheredatus per sententiam & in contradictorio judicio declaratus est jure exheredatus, nunquid tunc succedat pater, vel extraneus ille haeres institutus, & videatur ex iis verbis nostri text. quod extraneus excluso patre esset admittendus, nam patrem praecessit filius ille legitimus testatoris, ergo pater non admittitur ex text. nostro, in iis verbis *En caso que los dichos descendientes no tengan hijos, &c.* Nihilominus tamen contrarium est tenendum, imo quod pater succedat extraneo illo excluso, patre ipso agente querela inofficiosi testamenti contra testamentum illud filii ubi eum praeterivit, ex l. *optima, & subtili pater filium ff. de inoffic. testam.* ubi Bald. ita tenet, & eum sequens gloss. fin. l. 1. tit. 7. parti. 6. & erit optima haec limitatio, & vera ad verba haec nostrae legis, idem enim in hoc casu iudicatur non habere descendente legitimum vel habere, sed inutilem, & a jure exclusum ex dispositione testatoris. Sed tunc occurrit aliud & singulare dubium ractum optime & declaratum per nostrum Gutierrez, in ead. l. *pater filium, num. 20. usque ad 24. scilicet, jam quod pater ille quereret testamentum illud ex eo quod in eo praeteritus fuit, & sic pro exheredato habitus, quandoquidem filius fuit ritè & cum infectione causae exheredatus, & pater ipse rumpat testamentum, ita quod testator intestatus remaneat, & sic pater ejus ab intestato succedat, an tunc filius ille exheredatus praeretur tunc avo suo in successione illa ab intestato, quam questionem *ibidem* examinat ipse Gutierrez, per ipsum videri poterit, nam non est nostrae materiae.*

Ibi, *Que en la tercera parte de sus bienes pueden disponer*, Aded quod ultra eam amplius non possunt disponere, etiam favore piae causae, quia ubiqueque lex prohibet aliquem testari favore alterius, nunquam favore etiam piae causae censetur tunc remissa haec prohibitio, secundum Bart. re-latum, & sequitur per Suarez in l. *Quoniam in prioribus pag. 129. colum. 2. ad finem ubi per totum numerum 8. plura in propositum refert, sicut & pater non potest in vita neque in morte etiam in causam piam erogare amplius quam per legem ei conceditur, ut probatur in l. 12. tit. 6. supra isto lib. tertiumque istud respectu filiorum idem in eo reputatur quod in quinto respectu parentum, & de eo deducitur impensa funeris, sicut de quinto, ut diximus in l. fin. tit. 6. supra isto lib. & itidem in tertio isto potest filius apponere quodlibet gravamen, sicut pater in quinto, ut in l. 11. tit. 6. supra isto lib. dictum remanet, inquit tamen Suarez ubi supra versicul. *limitabis tamen pag. 130. quod si hereditas filio relicta esset aded opulenta, quod filius ditissimus remaneret, etiam ultra quintum disponeret, valeret si pro anima vel pia causa relinquere excessus ille, & idem esset dicendum de tertio tunc si filius patri opulentissimam hereditatem relinqueret, non vero aliis. Ex quibus redditur falsissima opinio Latæ in l. si quis à liberis. §. *parents, numero 24. cum sequentibus folio 208. ff. de lib. ag. dicentis duos tertios posse filium legare unum extraneis, & alterum uni ex ascendentibus, sicut pater potest quintum extraneo legare, & tertium uni ex ascendentibus, & licet hanc doctrinam sequi***

voluerit Alvarado, de *conjectu. mente testa. lib. 7. cap. 2. in princ. n. 7. fol. 139.* eam tamen semper uti contrariam legibus Tauri falsissimam reputavi, & ab ea in consulendo & iudicando tanquam à peste fugiendum, & latius alibi eam reprobovi, & post vidi reprobaturam per Angulo, in l. 10. gloss. 3. num. 10. & 11. tit. 6. supra isto lib. Quid tamen erit si filius patre praeterito instituat extraneum in omnibus bonis, an jam quod non valeat institutio in toto, valebit saltem in dicta tertia parte bonorum, & videtur dicendum quod si in tali testamento adest clausula codicillaris, valebit in dicta tertia parte, quoniam ex communiori opinione etiam praeteritione data clausula codicillaris operatur effectus suos, tunc secundum Clarum, lib. 3. sententia. §. *testamentum questio. 46. numero 1. & tunc, ut per eum ibi, censetur rogati venientes ab inestato restitue hereditatem illam ascendenti illi praeterito excepto tertio bonorum, quod est restituendum heredi instituto, ut & per Suarez in dict. l. *Quoniam, limit. 1. num. 14. pagina 114.* nam autentici, ex causa C. de lib. praeterit. procedit in exheredatione & praeteritione patris, sicut in filiorum, tunc secundum Meneles in l. *eam quam, numero 37. C. de fideicommissis, & Clarum, ubi supra questio. 52. praeteritum quia cum pater à nullo praecedat competit ei contra tabulas ad consequendum legitimam dumtaxat tunc secundum Matienço *hic gloss. 7. numero 6. ubi à numero 3. inceptit declarare, quod remedium intentare poterit pater praeteritus: Si vero clausulam codicillarem non contineat testamentum tale, tunc si pater praecedatur ab aliquo descendente testatoris, quo casu competit patri huic praeterito querela testamenti inofficiosi, & per consequens nulla ei competit legitima, totam hereditatem consequetur nihil remanente penes extraneum institutum, si vero pater praecedebatur ab aliquo descendente testatoris, tunc competit patri contra tabulas ad legitimam tantum ut per Matienço *dict. num. 6. & per consequens tertia pars bonorum remanebit penes extraneum illum heredem institutum in testamento illo. Sed an possit descendens hic relinquere extraneo tertiam hanc partem in re certa tunc in quo Anton. Gomez l. 19. Tau. num. quarto, 75 tenet quod non, & bene, si tamen vellet eam relinquere uni ex ascendentibus eum in ea meliorando ultra alium ascendente possit optime & in re certa assignare eam, nam si pater, qui strictius jus disponendi habet, dum descendentes retinet, potest tertium & quintum in re certa re uni ex filiis legare & signare, quanto magis filius poterit tertiam dictam uni ex ascendentibus legando in re certa signare, prout videtur tenere Cifuent. in l. 19. Tauri numero 2. Item an filius vel descendens in vita & in morte possit modicas tunc donationes faciendo excedere istam tertiam partem, retigi l. 28. Tauri, quae est l. 12. tit. 6. supra isto libro.****

Uterius notandum est, quod jam lege nostra attenda cessat questio illa à Doctoribus satis controversa, nam duae quartae deducende sunt, tunc nam cum jam libera dispositio patri in quinto bonorum inter extraneos, etiam descendentes habeat, & filio ascendentes habenti in tertio, data sit ex legibus nostris, cessat jam dicta dispositio de duabus quartis, legitima scilicet, & Trebellianica,

Trebellianica, prout de jure civili disputabatur ut per gloss. *su parte, in l. 1. titulo undecimo, pariter sexta, & quod cesset hodie haec questio, concludit gloss. fin. l. 12. tit. 13. par. 6. Meneles in autem. rei qua. numero 41. C. communia de leg. & Búrg. de Paz in l. 3. Tauri 1. p. numero 972. neque oblat l. 10. Tauri, quae est octava nostri tituli, in quantum permittitur patri etiam ascendentes habenti omnia bona relinquere filiis suis naturalibus, quia respondendum est ut ibi, Deo volente respondebimus. Sed an patre consentiente ut filius ejus testetur ultra dictum tertium bonorum tunc valeat iste patris consensus in praedictum aliorum suorum filiorum, & itidem valeat testamentum ex vi hujus consensus factum, & videtur dicendum, quod non valeat, quia censetur hoc casu patrem donare filio, quae quidem donatio inter patrem & filium non potest consistere, ut l. *donationes quoque parentum, C. de donat. inter vir. & uxor. & l. 3. tit. 4. par. 5. optime probans, quod nulla datio, neque donatio inter patrem & filium fieri potest. Item & quia esset in praedictum aliorum filiorum remanentium patri huic consentienti habentium jus patri huic succedendi, qui tantum minus ab hereditate patris acciperent, quantum filio huic permitteretur testari ultra tertium: nihilominus tamen contrarium est tenendum, imo quod pater possit hunc consensus filio testanti praebere, & validum sit testamentum ultra tertium consensus & licentiae celebratum ultra tertium bonorum, primo quia licentia haec & consensus praestitus filio per patrem testandi ultra tertium non est contra jus, sed praeter jus, imo & secundum jus, neque ex hoc filiis aliis superstitibus ullum praedictum generatur, eo quod jus istud competens patri eorum in bonis testantis filii est jus de futuro, prout ad oculum patet, sed juri de futuro renuntiare potest etiam in praedictum creditorum, cum ex tali renuntiatione non efficiatur pauperior pater ipse, neque alius quilibet debitor renuntiationem juri de futuro tunc faciens, secundum text. in l. *qui autem. ff. de iis que in frau. credi. tradit Pal. Rub. in rubri. §. 47. per totum, fol. 27. in magnis, nolens enim acquirere non dicitur pauperiorem effici, secundum Suarez, in titulo de las ganancias, folio 11. pagina secunda, & optime per Tellium l. 4. Tauri, n. 51. cum sequentibus: nec obstat quod videtur haec quaedam donatio, quae inter patrem & filium prohibita est, nam quotiescunque pater donat filio suo ut alteri filius ipse donec, non vero ut retineat apud se, valet talis donatio, tunc argumen. l. *profectitia, §. antepenult. ff. de jure doti.* per quem ita tenet dictum istud exclamans Palat. Rub. in rubrica. §. 48. numero 1. & 2. folio 27. in magnis, & Suarez in l. *Quoniam limit. 5. legis regia num. decimo quinto, pag. 166.* Sed in nostro casu pater dat filio licentiam testandi ut alius legare possit etiam ultra tertium bonorum, ergo valet jure optimo & fieri potest: Item & quia licet jure renuntiare non possit hereditati paterna sine patris consensu, pater tamen bene potest filii hereditati renuntiare, cum sit praeter naturam quod pater non succedat filio, contra naturam vero, quod patri filius non succedat, prout considerat Suarez in d. l. *Quoniam, in 16. ampli. num. 10. pag. 102. licet ibidem aliquo modo nostrae lege attenda contrarium tenere videatur, cum eodem****

modo succedat pater filio, sicut filius patri, sed istud parum impedit, cum ut supra in principio hujus legis & in progressu dictum est, successio patris est de jure positivo in solium liberorum amilforum, successio vero filiorum in bonis parentum est de jure naturali cum aliis qualitatibus, & praerogativis, quae patris successione in bonis filiorum non competunt: Item & quia pater aut alius ascendens optime potest pacto se excludere à descendente successione, tunc secundum gloss. in l. *paetum quod dotali. C. de collatio. dummodo pactum hoc juramento firmetur, secundum Tellium, hic num. 64.* ergo nimirum si possit consensus hunc praestare, & licentiam filio testandi, ut ultra tertium testari possit, prout haec novissime postquam haec scripta semel habebam optime disseruit noster Gutierrez, in repeti. e. *quantum pactum, in princ. num. 6. cum pluribus sequentibus de pact. in 6. maxime num. 6. 10. 11. & 15. & aliis pluribus.* & per eum latius videri potest, & cum inter nos haec aliquando contullemus, semper nobis visa fuit vera haec opinio, quam videtur tenere Boeri. *de off. 96. numero 10.* Sed est nova questio, cum ex text. nostro filius matrem, & sic ascendente habens non possit testari ultra tertium, & pater substituendo filio impuperi in potestate existenti pupillariter pro ipso filio testetur, & filii testamentum censetur secundum text. in l. 7. tit. 5. parti. 6. en poterit matre existente in medio ultra tertium substituere, tunc tangit glossa, *del moço, in d. l. 7. super cujus opinione cogitabis.*

Ibi, *De sus bienes.* Etiam in illis habeat pater usufructum, ad hoc enim tunc tertium proprietatis eorum poterit filius legare cui voluerit, ut supra proxima glossa dixi, secus vero si proprietatis & usufructus esset patris, nam tunc licet filius habeat jus ad ea tanquam filius pro legitima sua, non possit tunc de eis testari, secundum Covarr. 3. par. *rubrica de testam. col. fin.* tum quia in legitima vivo patre dominium non habet, tum etiam quia de hereditate patris viventis sine ejus consensu nihil filius disponere potest ut l. fin. C. de pact. sed an de promissis per patrem filio vel filiae in dotem, talis filius vel filia poterunt tunc in morte vel in vita disponere de tertio horum promissorum vivo patre, & tenendum est quod sic, si matrimonium secutum fuit, ut inquit Aviles, in *proemio. c. par. gloss. 1. numero 45. fol. 8.* eo instante statuto, quod decedente uxore in matrimonio vir ejus lucratur dotem, lucrabitur etiam dotem promissam, tunc & non solutam, sive fuerit in mora solvendi promissor ejus, sive non, ut ibi per eundem Aviles, ubi inquit quod ita in facti contingencia consulvit, & licet ipse in hoc casu requirat quod promissor fuerit in mora solvendi, idem tamen ego crederem quamvis non esset in mora, promissionis tamen effectus & causa secuta fuit, puta si maritus incepit sustinere onera matrimonii, secundum Aviles, ibi, qui tandem hoc videtur tenere, sive mora adfit, sive non. Ex quibus inferri potest ad id de quo in facti contingencia vidi dubitatum, num si filius ab aliquo mortifere vulneratus testetur, patrem habens & legata alicui in testamento relinquat, si postea moriatur, pater ejus occisorem insequatur & accuset & condemnet eum in certa quantitate pecu-